

Informačný list predmetu

Akademický rok 2024/2025

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FMK UCM
Kód predmetu	KMASK/22beKOMU010/22
Názov predmetu	žurnalistické žánre I.
Rozsah	26sP + 13sS
Počet kreditov	4
Vyučujúci	prof. PhDr. Hana Pravdová, PhD. (prednášajúci), Mgr. Miroslav Kapec, PhD. (prednášajúci), Mgr. Lenka Rusňáková, PhD. (prednášajúci), Mgr. Zuzana Kvetanová, PhD. (prednášajúci)

Cieľ

Predmet sa zameriava na problematiku výučby žurnalistických žánrov v periodickej tlači na bakalárskom stupni v dennej forme štúdia. Cieľom je poskytnúť študentom bakalárskeho štúdia masmediálnej komunikácie dostatok poznatkov o histórii, vývinových procesoch žurnalistických žánrov, vrátane informácií o základných pojmoch, definičných rámcoch a kategóriách v danej problematike. Výučba pozostáva z dvoch vyhranených blokov: prvý sa zameriava na problematiku jednotlivých štýlov, ich vlastnosti, jazykové prostriedky, otázky slohu, slohových postupov, útvarov a ich využitia pri komponovaní jednotlivých žánrových druhov. Druhý blok výučby je zameraný na žurnalistické žánre v periodickej tlači, ich vlastnosti, kompozíciu a lexiku. Predmet poskytuje frekventantom kurzu dostatočné poznatky o danej problematike tak, aby boli schopní identifikovať, analyzovať i tvoriť žurnalistické texty v rámci jednotlivých žánrových druhov v periodickej tlači.

Podmienky na absolvovanie predmetu

Záverečné hodnotenie pozostáva z písomného testu realizovaného v skúšobnom období, ktorý predstavuje 100 % hodnotenia predmetu žurnalistické žánre I. V písomnom teste študenti kurzu preukazujú, do akej miery porozumeli problematike žurnalistických žánrov na základe absolvovania prednášok a seminárov. Úspešné absolvovanie písomného testu je podmienkou k pokračovaniu v štúdiu v podobe nadväzujúceho predmetu žurnalistické žánre II. V prípade nedodržania stanovených podmienok nie je študentom umožnené zúčastniť sa na výučbe a hodnotení predmetu žurnalistické žánre II.

Záverečná hodnotiacia stupnica (v percentách):

100 – 92 =A;

91 – 83 =B;

82 – 74 =C;

73 – 65 =D;

64 – 56 =E;

55 a menej = FX.

Študent môže získať spolu 100 bodov (100%):

100% hodnotenia tvorí písomný test

Pravidelná účasť na výučbe je ďalšou podmienkou úspešného absolvovania predmetu. V prípade absencií v oboch výučbových blokoch je nutné predložiť lekárske potvrdenie svedčiacie o závažných zdravotných problémoch, pre ktoré sa študent nemohol zúčastniť na vyučovaní. Jednotlivé prípady sa posudzujú individuálne, s prihliadnutím na okolnosti.

Záverečné hodnotenie

Záverečná hodnotiacia stupnica (v percentách):

100 – 92 = A;

91 – 83 = B;

82 – 74 = C;

73 – 65 = D;

64 – 56 = E;

55 a menej = FX.

Výsledky vzdelávania

Poslucháči a poslucháčky po absolvovaní predmetu získajú tieto vedomosti, zručnosti, schopnosti, kompetencie:

- vedia identifikovať a analyzovať žurnalistické žánrové druhy v printových médiách z hľadiska žánrových dominant, kompozičných pravidiel, syntaxe a lexiky,
- vedia vymedziť a analyzovať špecifiká publikovaných žurnalistických žánrov v printových médiách s ohľadom na ich typologické charakteristiky,
- vedia analyzovať žurnalistické texty z hľadiska širších spoločenských súvislostí, ako aj z aspektu čitateľských potrieb i úrovne mediálnej gramotnosti čitateľských cieľových skupín,
- sú kompetentní posudzovať mieru dodržiavania objektívnosti i mieru subjektívnosti v analyzovaných žurnalistických žánroch podľa žurnalistických a etických kritérií,
- sú kompetentní posúdiť výber a úroveň aplikácie jednotlivých metodík komponovania textu typických pre písanie rôznych druhov spravodajských a publicistických žánrových druhov v periodickej tlači.

Stručná osnova predmetu

- Žurnalistický žáner, typológia žánrov, žánrová dominant.
- Publicistický štýl, slohové postupy.
- Spravodajské žánre v periodickej tlači.
- Publicistika racionálneho typu v periodickej tlači.
- Publicistika emocionálneho typu v periodickej tlači.

Sylabus predmetu

- Exkurz do vývoja žurnalistických žánrov, základné pojmy, definičné rámce, kategórie.
- Vývojové procesy žánrov, definície, vzorce, žánrová dominant, žánrové kvalifikátory.
- Štýl, štýlotvorný proces, štýlotvorné činitele, exkurz do vývoja a klasifikácia štýlov, vlastnosti, jazykové prostriedky, žánre jednotlivých štýlov: administratívneho, náučného, esejistického, umeleckého, rečníckeho.
- Publicistický štýl, exkurz do vývoja, vlastnosti, jazykové prostriedky, žánrové skupiny, druhy.
- Sloh, slohové postupy – základné modely, princípy aplikácie slohových postupov v jednotlivých žurnalistických žánrových druhoch.
- Spravodajstvo, spravodajské žánre v periodickej tlači, vlastnosti, kompozícia, lexika: krátka správa, rozšírená správa, referujúca správa, dialogizovaná správa, beletrizovaná správa, tvorba spravodajských titulkov.
- Publicistické žánre v periodickej tlači, členenie žánrových skupín, druhov, metódy logickej analýzy, metódy publicistiky emocionálneho typu, publicistické titulky.

- Publicistika racionálneho typu v periodickej tlači (názorová, analytická publicistika) – vlastnosti, kompozícia, lexika. Úvodník, poznámka, komentár, recenzia, rozbor, publicistické interview, redakčná beseda, polemika.
- Publicistika racionálneho typu v periodickej tlači (názorová publicistika) – vlastnosti, kompozícia, lexika. Ohlas, anketa, diskusia, žurnalistický list.
- Emocionálna publicistika v periodickej tlači (beletrizovaná, fejtónová publicistika) – vlastnosti, kompozícia, lexika. Fejtón, glosa, stĺpček, kurzíva, entrefilet.
- Reportáž – vlastnosti, kompozícia, lexika.
- Emocionálna publicistika v periodickej tlači (beletrizovaná, reportážna publicistika) – vlastnosti, kompozícia, lexika. Črta, esej, causerie.

Odporúčaná literatúra

1. Bučková, Z., & Rusňáková, L. (2017). Publicistika v periodickej tlači. Žurnalistika žánre. FMK UCM v Trnave.
2. Mistrík, J. (2021). Štylistika. VEDA.
3. Predmerská, Kačincová, A., & Švecová, M. (2017). Spravodajstvo v periodickej tlači. (Webová žurnalistika). FMK UCM v Trnave.
4. Rusňáková, L., & Bučková, Z. (2019). Novinárska publicistika: vybrané žánrové druhy. FMK UCM v Trnave.
5. Rusňáková, L., & Kvetanová, Z. (2024). Slohové postupy v žurnalistickej tvorbe. Wolters Kluwer.
6. Pravdová, H., & Ungerová, M. (2018). Periodical Press and Media in the Online Environment : specialized academic textbook in Englis. FMK UCM v Trnave.
7. Panasenko, I. N., Pravdová, H., & Kryachkov, D. (2020). Category of Modality in Belles-lettres and Journalistic Styles. Journal of History Culture and Art Research, 9(3), 197-208.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský jazyk